

LIETUVIAI!

PAREMKIME

JAUNIMO PETICIJA

JUNGTINEMS TAUTOMS

Šiais 1966 Jaunimo Metais Vasario 16 minėjimuose visame laisvajame pasaulyje pradedami rinkti parašai JAUNIMO PETICIJAI, kuri prašo Jungtines Tautas pasmerkti rusų kolonializmą Europoje ir grąžinti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

JAUNIMO PETICIJA Jungtinėms Tautoms įteiks Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso dalyviai su Kongrese priimta deklaracija.

Visi pasirašykim šią JAUNIMO PETICIJĄ ir taip pat surinkim visų lietuvių draugų parašus! Priminimui pasauliui Lietuvos vergiją ir mūsų ryžtingą laisvės kovą iki jos laimėjimo!

Prašom iškirpti šią Jaunimo Peticijos blanką ir ją su parašais grąžinti Jaunimo Kongreso rengėjams.

UNITED NATIONS!

— Condemn Russian colonialism in Europe
— Restore Freedom and Independence to LITHUANIA

Name	Address
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....
6.	.....
7.	.....
8.	.....
9.	.....
10.	.....
11.	.....
12.	.....
13.	.....
14.	.....
15.	.....

Paremkime JAUNIMO PETICIJOS ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso darbus savo parašais ir piniginėmis aukomis. Peticiją ir aukas siųsti:

LITHUANIAN YOUTH CONGRESS
% Mrs. B. Juodikis
1794 East 227th Street
Cleveland, Ohio 44117

Jaunimo Peticijai ir Jaunimo Kongresui paremti siunčiu auką

\$ .....

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Pennsylvanijos lietuviai rengėsi kaip princas Albertas

Dr. Antanas Kučas, Scrantono universiteto profesorius, istorikas.

Praeitą savaitę redakcijon su malonių šypsniu užėjo dr. Antanas Kučas, Scrantono universiteto profesorius. Maloniai nusiteikęs, jis priėmė mūsų kuklias vaišes — kavos puodelį. Tuoj ir apstojom su daugybe klausimų.

Klausimų daugybė susidarė iš tokių progų: jis parašė studiją apie kun. Staniukyną, šv. Kazimiero seserų steigėją. Knyga lapkričio mėn. atspausdinta Romoje. Jos pirmieji egzemplioriai jau pasiekė Amerikos žemyną. Antra, dr. Antanas Kučas vadovauja redakcinei kolegijai, kuri rengia Amerikos lietuvių istoriją.

Pradėjo nuo to, kad jis renka ir tyrinėja 19 amžiaus medžiagą, nes jam teko parašyti apie to amžiaus lietuvių gyvenimą Amerikoje. Svečias gražiai papasakojo apie Pennsylvanijos anglių kasyklas. Seni tie laikai, jau pavirtę romantika. Anglų dabar išstūmė nafta, elektra. Jos sunaudojama labai nedaug. Taip ir didžiosios anglies kasyklos užsidarė, sunyko ir lietuvių gyvenimas, kuris ypač buvo suklestėjęs 19 amžiaus gale. Iš Lietuvos atvykdavo nauji vyrai ir tiesiai keliavdavo į Pennsylvanijos kalnelius, į anglies kasyklas.

Dr. Antanui Kučiui rūpėjo amerikiečiai autoriai, ką jie rašo apie tuos laikus, visuomeninius santykius. Anglių kasyklas tvarkė daugiausia vokiečiai arba švedai. Darbininkų masė atvykdavo iš Europos. Visi iš Balkanų atvykų buvo vadinami hunais.

Vienos knygos autorius anglių kasyklų miestelyje užėjo į krautuvę ir pasiteiravo: kas kokius drabužius perka? Krautuvininkas atsakė, kad hunai perka tik už penkis dolerius. Jie nori kuo pigiausiai apsi-

rengti. Lenkai jau siek tiek žiūri, kad drabužis ir medžiaga būtų geresni.

Išimti sudaro lietuviai. Jie vieninteliai užsisako drabužius už 15 dol. ir dar pridėda, kad švarkas būtų pasiūtas kaip princas Alberto.

Kas tas princas Albertas? Šiandie jo atvaizdą galima matyti ant to paties vardo tabako dėžutės. Buvo princas ir rengėsi kaip to meto aristokratas. Tad galima įsivaizduoti, kaip atrodė tie Pennsylvanijos lietuviai. Atvykę iš kuklių Lietuvos laukų, patys būdami tauraus būdo, turėdami įgimtą skonį, jie suvokė, kas gražiausia ir kas vertingiausia. Rengėsi kaip princas! Žinoma, lėtai vaikščiojo, kaip priderėjo geram drabužiui, iškilmingai atrodė.

Airių teroristų gauja

Iš visų labiausiai išsiskyrė ariai. Jiem buvo lengviau, nei visi mokėjo anglų kalbą. Jie su darė slaptą draugiją. Draugijai nešė į bažnyčią vėliavas ir atkinėjo visokias viešas aistras, apeigas, bet šalia to ji buvo teroristų slapta organizacija. Susirinkdavo smulkėse ir posėdžiavo, kaip išvirtinti, kaip daugiau pinigų paglemžti. Nes skaitė su jokiom priemonėmis žudė, kas tik pasitaikė ant jų kelio.

Šiai pabaisai sutvarkyti reikėjo daug vargo. Į talką atėjo senelio Pinkertono mokykla. Buvo rastas tinkamas arius, ir infilttruotas į slaptą organizaciją. Tūjam pasisekė išaiškinti jų darbus, darbelius, juos pamažu atdengti policijai. Galų gale suėmė visą slaptą organizaciją ir susodino į kalėjimą. Iš tos gaujos 24 nuteisti pakarti.

Teroristai ariai norėjo tapti sulikviduoti patį teismą. Kadangi teismo posėdžiai buvo viešai, tai atėjo visa eilė ginkluotų arių, kurie turėjo nušauti prokurorą ir teisėją. Slapto žvalgo buvo teismui pranešta apie šį mokslą, bet prokuroras neišgądo. Pradėdamas savo kalbą namajai kalbą, pirmiausia kreipėsi į tuos pirmose eilėse sėdėjusius žudikus: "Saukite, jūs turite drąsos". Jie nešovė. Neišdriso. Jų draugus teisė ir prokurorė. Likusieji norėjo likviduoti šnipą išdaviką, bet nepasisekė.

Tad tokiame triukšmingame fone, socialinėse kovose čia formavosi lietuvių emigrantų bendruomenė, jungėsi į parapijas, statė bažnyčias, kūrė savo spaudas. Didele kūryba pasižymėjo anie seni laikai.

—o—
Apie tuos senuosius ir naujuosius laikus norima parašyti kolektyvinė studija. Sumanyta ir pradėta organizuoti 1953. Komisijon įeina: prel. P. Jurkė, prel. J. Končius, Tėv. V. G. Džiūnas, S. Sužiedėlis, redaktorius — A. Kučas. Numatoma leisti du tomai. Pirmasis bus bendras, antras skiriamas parapijų ir vienuolynų istorijai. Jau surinkta nemažai medžiagos, darbas pamažu judinamas.

Pastangos atnaujinti lietuviškas "Free Europe" radijo transliacijas

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso prezidiumas savo aplinkraštyje informuoja apie jaunimo atstovų pastangas, kad "Free Europe" atsisakytų Lietuvai, Latvijai ir Estijai dabartiniu metu rodomos diskriminacijos ir vėl atnaujintų šiomis kalbomis reguliarias radijo transliacijas.

Tiek pati "Free Europe" vadovybė, tiek Valstybės Departamentas įvairiom notom, užklausimam ar prašymam atsako be konkrečių pažadų nutrauktas transliacijas atnaujinti.

Jaunimo atstovams pavyko su šia problema supažindinti ir suįdominti keletą JAV kongreso narių, iš kurių tikimasi konkrečios tarnos, paraginant "Free Europe" komitetą rimčiau svarstyti lietuvių, latvių ir estų reikalus. "Free Europe" direktorius Keith E. Kinyon pa informavo kongreso narę M. W. Griffiths, kad vienintelė priežastis, kodėl Pabaltijo tautos nebeturi savų transliacijų, glūdi pajamų trūkume.

Jei tai yra tiesa, šis reikalas judintinas per Pabaltijo tautom palankius JAV kongreso narius, kurie tikrai balsuotų už "Free Europe" biudžeto šiam tikslui padidinimą. Jei pasirodytų, kad tariamas finansinis nepajėgum-

mas tėra "Free Europe" vadovų išsisukinėjimas, tektų su mums draugiškesnių kongreso narių pagalba reikalauti, kad būtų pravestas kongresinis tyrinėjimas.

Jaunimo kongreso finansų komisijos vadovybė. Iš k. į d. vicepirm. J. Gaillūytė, pirm. Vytautas Kamantas, vicepirm. Milda Lenkauskienė. Nuotr. J. Garlos.

Jaunuoliai ...

(atkelta iš 3 psl.)

generolai: krašto apsaugos ministras ir kariuomenės vadas, ir ministrai. Jų tarpe buvo keli Vasario 16 akto signitarai. Jų tarpe buvo keli savanoriai kūrėjai. Tačiau jų tarpe nebuvo jaunimo. Kokia linkme Lietuva būtų nuėjusi, jei paskutiniame posėdy būtų dalyvavę ir žaliasis jaunimas?

J. Smilga

Išdinkė Birutė Juodikiėnė ir sekret. Andrius Šembergas skaičiuoja auksą atsiųstas jaunimo kongresui. Nuotr. J. Garlos.

